

INVERSIÓ EVOLUTIVA

La Tina sempre caminava com si tingués pressa. Caminava i es movia com si sempre fes tard a alguna cita, per costum. De fet, si li haguéssim preguntat si tenia pressa, probablement hauria respost que sí, però no seria cert. La Tina era una noia menuda, de rostre joliu i cabell curt. Era una gran amant de les arracades, vestia senzilla, però les arracades no hi podien faltar. Feia ioga amb unes amigues de la universitat i treballava a les tardes en una llibreria. Tenia una d'aquelles amigues que s'havia empassat totes les comèdies romàntiques fetes i per fer. Una d'aquelles noies que els hi agradaria ser americanes per tenir una d'aquelles bugaderies self-service on es lliga mentre veus rentar les calces. A la Tina, però, l'horroritzaven aquests tipus de pel·lícules on el director metralla l'espectador amb embolics estúpids i malentesos imbècils. Majoritàriament són pel·lícules americanes, l'humor de les quals, a nosaltres se'ns escapa. Deu ser humor intel·ligent...

Es preguntarà perquè li explico això, és normal. La veritat és que és tot molt més complicat del que jo pugui explicar-li. De totes maneres, crec que podré fer-li cinc cèntims, si més no.

Per començar li diré que la Tina, en principi, no tenia res a veure, però tot es va anar complicant de la manera que només es poden complicar les coses que semblen més senzilles. De fet no s'ho va veure a venir fins que no ho va tenir a sobre. Aniré al gra, perdoni.

Un dia de calor, després d'una tarda complicada a la llibreria, va agafar la bicicleta i es va posar a pedalar sense rumb. Pedalava i pedalava com si li anés la vida. De fet, gairebé va pujar a la bicicleta sense adonar-se'n, per inèrcia. Quan es va adonar que no sabia on era, va tornar en sí. Havia arribat per un camí de sorra estret que resseguia una riera gairebé seca. Va decidir seguir-lo i veure fins on arribava. Ho va fer a poc a poc, va adonar-se que estava molt cansada i que s'estava fent fosc. Es va espantar, es va espantar molt i això encara va esgotar-la més. No sabia quantes hores havia estat pedalant però segur que eren un bon grapat.

Va vagarejar fins que va veure un mas, aïllat, amb quatre tanques per animals de granja, un petit hort al costat i uns quants arbres fruiters. Va deixar caure la bicicleta i es va precipitar a picar a la porta insistentment. Quan van obrir-la, els amos van pensar que es desmaiava allà mateix, però va poder aguantar fins a dir que s'havia perdut i si li podien donar un got d'aigua. Després, no recorda res més.

Al cap de mitja hora es va despertar en una butaca de pell, d'aquestes que quan sues s'enganxa tot. I la Tina es va trobar amarada de suor de cap a peus perquè li havien posat una manta a sobre. “Posa-li algo a sobre, que encara ens agafarà fred” va dir una veu. Però ella estava massa adormida per adonar-se'n.

Quan es va despertar es va sentir avergonyida, va demanar on era i va dir que marxaria tant bon punt trobés on estava la seva bicicleta. Però els amos del mas no ho van permetre: “Et quedaràs aquí, almenys fins que deixis de fer esses mentre camines.”

Van explicar-li que havia arribat a un poble el nom del qual no té cap transcendència i que estava a setanta quatre quilòmetres de casa seva. Va demanar aigua, i li van donar llimonada “Necessites sucre” va dir-li la dona. Després es van presentar: “Josep i Margarida”.

La Tina es va tornar a quedar a dormida en aquella butaca enganxifosa i va somiar que trobava la BH groga de quan era petita davant del mas on l'havien recollida.

Quan es va tornar a despertar, era de dia, tot just sortia el sol per sobre la carena. En Josep i la Margarida ja estaven llevats i parlaven a fora amb algú. La Tina es va aixecar i es va intentar desfer les arrugues de la roba. Es va fregar els ulls i es va posar els cabells rere les orelles abans de sortir a fora. Va costar-li obrir la porta, i en Josep va ajudar-la des de fora. Es va trobar els amos del mas parlant amb una parella gran.

- Sí què és la de del Rovira! - parlaven d'ella.
- Vols dir Remei? Mira que si no l'és et fotràs en un bon merder...- li deia l'home.
- Què no Antoni que és ella! - li deia a la dona. - Nena, oi que et dius Martina?

A la Tina no li agradava gens que li diguessin Martina, i gairebé se n'havia oblidat que aquest era el seu nom de veritat.

- Sí, Martina Rabassa Valls.
- Ho veus Tonet!
- Perquè ho pregunten? - però ningú va respondre.
- Ai nena! T'hem trobat tant a faltar! No saps com hem patit. Tot el poble patint, eh!

La Tina no sabia de què li estaven parlant i només anava dient “però..., però...”. Però ningú contestava a la seva pregunta. Finalment, la Margarida es va adonar que li passava alguna cosa quan va començar a tornar a tremolar. La Tina sempre tremolava quan es posa nerviosa.

- Estàs bé, noia?
- Crec que m'he marejat una mica.

La van seure en una pedra de molí que hi havia al costat de la porta. La Remei va començar a fer-li aire amb les mans i en Josep va li agafar les cames per pujar-les-hi, però ella els aturava. “Ja em trobo millor, gràcies” anava repetint.

- És que no entenc res del que m'estan dient...
- Segur que et dius Martina Rabassa Valls?
- Des de que vaig néixer!
- Què sí, què és ella, home de Déu!

- I si no és la mateixa Martina? - va dir la Margarida, que havia anat a buscar aigua fresca i li posava al clatell de la Tina, com una mare.

La Tina va agrair-li a la Margarida l'aigua, però ho va fer agraint-li també que algú es poses de la seva part.

- Veuran, jo no havia vingut mai aquí. Vull dir en aquest poble.
- No te'n recordes del poble, mossa?

La Tina s'estava posant nerviosa per moments, amb cada "mossa" i amb cada "nena"...

- No me'n recordo perquè no sabia ni que existia!

És van mirar tots amb posat greu.

- Amnèsia. - va dir la Remei obrint molt els ulls. I la Tina va tenir la sensació que el seu cos li demanava que la matés. Es va reprimir, òbviament. Hi havia testimonis.

La Tina es va posar un vestit que va deixar-li la Margarida. "De quan era jove", va dir-li. Quan li va donar, la Tina va saber que era el vestit que més li agradava a la mestressa del mas, per com se'l va mirar. I ella li va agrair amb un somriure sincer. Va anar al lavabo i es va rentar la cara. Es va mirar al mirall i no es va reconèixer amb aquell vestit. Li agradava, però. Era de color blau, amb floretes petites i liles, tenia unes mànigues curtes de color blanc, igual que el coll, i tres botons al pit, li arribava fins una mica més avall dels genolls. Es va deixar les sandàlies verdes, que no s'havia tret ni per dormir. De fet les va comprar perquè es subjectaven molt bé, però eren tant còmodes que ni les notava. No portava sostenidors, no n'havia portat mai. I els mugrons feien que semblés que dues de les floretes del vestit volguessin desprendre's de la roba. Es va allunyar de la pica per veure's el cos. Semblava una dona de fa trenta anys. Va semblar-li divertit.

Van anar tots junts al poble. La Remei i l'Antoni amb la seva furgoneta i en Josep, la Margarida i la Tina a l'altre cotxe. La Margarida es va asseure al darrere amb la Tina.

- Veuràs Martina, tu vivies aquí al poble amb en Ramon. Te'n recordes del Ramon? - la resposta va ser negativa. - Bé... Doncs vivíeu junts aquí al poble i teníeu en Llull. Saps qui és en Llull?
- Tinc un gos...?
- No dona no! En Llull es el vostre fill.

La Tina va empal·lidir com si mai li hagués tocat la llum del sol.

- Un fill? - a la Tina li va tremolar la veu i la Margarita va agafar-li la mà com si li volgués passar energia per retornar-li el color.
- Va, tranquil·la. De mica en mica ja aniràs recordant...
- Però, no entenc res...

- Va passar fa dos anys, una nit de Sant Joan. Estava tot el poble de revetlla, a la plana de can Llor. Vas dir-li al Ramon que anaves un moment a llençar un coet. Et vas allunyar, i quan en Ramon va veure que no esclatava cap coet va anar a buscar-te... però res de res. Ens vam passar una setmana sencera buscant-te. La policia s'hi va estar un any sencer. Al final, que vols que et digui, vam perdre l'esperança...

La Margarida va donar uns copets afectuosos a la cuixa de la Tina. Pel retrovisor, Josep va veure com a la Tina se li entretallava la respiració.

- Tranquil·la reina, poc a poc tot s'anirà solucionant.
- Has trucat en Ramon?- va dir Josep, dirigint-se a la seva dona.
- Sí... Espera a la plaça.

La Tina va sentir la sensació que havia de dir alguna cosa, però se li havia fet un nus a la gola. Quan van enfilar el camí que conduïa al poble va veure un home que corria cap al cotxe.

- Pobre, no ha pogut esperar més.

En Josep va aturar el cotxe a mig camí i va baixar del cotxe. El noi que corria, també es va quedar paralytitzat, a trenta metres del cotxe. Duia una samarreta suada, descolorida, uns pantalons curts i unes sandàlies com les de la Tina. Els cabells despentinats i barba de dos dies. Els ulls petits i rodons, els llavis molsuts, les galtes vermelles, el nas gros i punxegut.

En Josep va caminar cap a ell i el va agafar per les espatlles. La Tina no va poder escoltar que deïa però semblava que intentava tranquil·litzar-lo. El noi només mirava el cotxe amb la respiració nerviosa. La Margarida va estrènyer-li la mà i la va mirar als ulls. Va assentir amb un somriure i els ulls vidriosos. Era el senyal. Havia de baixar del cotxe.

La Tina va obrir la porta, i va sentir un gemec d'en Ramon. Quan va treure el primer peu per baixar, el noi va caure de genolls i va esclatar a plorar. La Tina no va saber què fer i es va acostar a poc a poc. Tampoc no sabia què dir: "No sóc la Tina que esperaves"? No. En aquell estat no ho hagués entès. "Quan de temps"? Tampoc.

- Hola.- va dir finalment.

En Ramon no podia parar de plorar, les llàgrimes li amaraven els ulls, la cara, la roba. I quan va sentir la seva veu s'hi va abraçar amb un gemec.

- La seva veu! - va dir mirant la Margarida, que es repenjava al braç del seu home eixugant-se els ulls amb un mocador de roba.

S'hi va estar gairebé un quart d'hora, de genolls abraçat a la seva cintura dient coses que no s'entenien. I a la Tina se li va trencar el cor. Veure aquell homenet, jove, alt, fort (tant que a la primera abraçada gairebé la trenca) tant desolat, tant enfonsat, la va remoure per dins i ella també es va posar a plorar.

Quan en Ramon es va aixecar, amb les cames tremoloses com no li devien haver tremolat mai, va

començar a parlar-li nerviosament sense deixar de plorar, però somrient. Li estrenyia la cintura i les mans, i li feia petons. El contacte d'aquelles llavis, amb gust de llàgrima, va semblar-li molt dolç. La Tina també el va estrènyer fort, pensant que encara que no fos aquella Martina que tothom esperava, aquell homenet la necessitava, necessitava sentir el contacte dels seus llavis, de la seva pell, escoltar la seva veu. Se li va esquinçar el cor com no se li havia esquinçat mai. I va pensar que li seria molt difícil recompondre's de tot allò.

- En Lull, amor! En Llull... ha, ha crescut un pam almenys!- deia excitat i quequejant. - Hem... hem pintat a casa! En Llull la va voler blava... com que és el teu color preferit! I... la Ramona! La Ramona s'ha casat, tresor!

Rere la parella seguien els dos matrimonis. En Josep es va avançar i va posar una mà sobre l'espatlla d'en Ramon. En Ramon només tenia ulls per la Tina.

- Ramon, la Martina no recorda res... -
- En Ramon, vermell de l'emoció com estava, va empal·lidir de cop.
- Però... no pot... no... és... No pot ser!
- Em sap greu.- va dir la Tina intentant disculpar-se.
- No, no... - van respondre tots a la Tina per tranquil·litzar-la.
- De mica en mica tot tornarà al seu lloc, noia- va animar-la la Margarida.

Durant uns quants dies, en Ramon va ensenyar-li el poble i la gent que hi vivia. Les converses eren molt semblants. “Aquí ens vam ver el primer petó, te'n recordes?” “Aquí vas caure de cul a la font, saps?”, “Si home si! La Fe, de cal notari!”... La Tina se'n va començar a cansar, però el veia tant feliç... que no podia parar-lo. En Ramon li va ensenyar tot amb il·lusió infantil. Sempre tenia als llavis un somriure plorós, com si el que tingués davant seu fos un somni. A la Tina no l'havien mirat mai així.

Van pensar que la trobada amb en Llull havia de ser més suau. Va anar a casa una tieta, germana d'ell. “Perquè la Tina tingui temps d'adaptar-se una mica abans a la situació i potser a en Llull també li anirà bé assimilar-ho amb una mica més de temps”. Però la Tina no entenia com un fill podia reprimir-se de veure la seva mare després de no veure-la durant dos anys. Després ho va parlar amb la Margarida. El nen tenia dotze anys quan la Martina va desaparèixer. Va agafar un disgust molt gran i la ràbia el va envair. Quan la policia encara investigava ell s'entestava a dir que els havien abandonat. I va viure durant massa temps amb aquest convenciment i amb tot l'odi i tota la repugnància que pot generar un nen a la seva edat.

La primera nit que va passar amb en Ramon, no l'oblidarà mai. Estava nerviosa. La idea de dormir amb un desconegut que se l'estimava tant no li feia gaire gràcia. Però en Ramon es va portar molt bé

amb ella. La Tina, a contravoler es va posar una camisa de dormir de l'altra Martina, no tenia cap altra cosa per posar-se. Va trobar que la Martina tenia unes camises de dormir molt clàssiques. De fet tot en ella semblava molt clàssica. La Tina, la de ciutat vull dir, no ho era gens. Ella de fet, no recorda haver-se posat mai una camisa de dormir. Ella dormia amb samarretes velles o d'aquelles que porten publicitat.

Quan s'estava posant la camisa de dormir, va entrar en Ramon. Ella es va tapar de seguida.

- Ho sento...- va dir ell.
- No res... És que no m'hi acostumo...

Li va ensenyar on estaven les coses. Les samarretes, les faldilles, els mitjons, els sostenidors, (va molestar-li que li ensenyés on estaven els sostenidors. Va pensar que potser a en Ramon no li agradava veure-la sense sostenidors...), les calcetes. De fet quan va arribar a la part de la roba interior va semblar que es rubortizava. La Tina ho va trobar encantador. A la tauleta de nit tenia llibres, pastilles per dormir, entrades del teatre...

Quan va haver acabat de fer-li el tour per l'habitació es van quedar mirant de reüll sense saber ben bé que fer. Haurien de dormir al mateix llit?

- Ramon, veuràs... se'm fa una mica estrany...
- No, no, no! Tranquil·la, tu no t'has de preocupar de res... Si necessites res, sóc a l'habitació del costat.

La Tina va somriure, alleugerida. Ell s'hi va acostar, amb un somriure trist i li va fer un petó agafant-la per la cintura.

- T'he trobat molt a faltar...

I sense saber ben bé perquè, i penedint-se un cop ho va dir, la Tina va contestar.

- Em sembla que jo també...

L'endemà al matí, la Tina es va aixecar amb aquella sensació estranya del desengany de no trobar-se al llit propi. Uns minuts després, en Ramon va trucar educadament a la porta. Ella va donar-li permís per passar i el va rebre amb un somriure. Ell li va tornar, encara en pijama. A la Tina va semblar-li que els somriures del Ramon acabat de despertar eren uns somriures preciosos. Ell es va asseure als peus del llit i va preguntar-li com havia passat la nit mentre va acariciar afectuosament els peus d'ella sota el llençol.

Aquell matí, la Tina es va posar sostenidors.

De fet, la Tina no va poder explicar mai que no era la Martina que tots esperaven, perquè de fet, mica en mica, s'hi va anar convertint. De sobte, va començar a agradar-li les camises de dormir, va

trobar còmodes els sostenidors, la roba de l'altra Martina ja no va semblar-li estranya i cada vegada trobava que li esqueia millor.

La Tina d'abans no havia cuinat pràcticament mai, el mínim per sobreviure. Ara es passava hores a la cuina (en Ramon no tenia mai temps), les dones del poble van ensenyar-li a fer alguns plats, o, de fet, a recordar-li, perquè totes deien que ella cuinava molt bé. Sempre endreçant aquella casa tant gran, tan polida, tan clàssica que al cap de pocs dies la va enamorar.

S'havia acostumat als petons d'en Ramon, a les seves atencions, s'havia acostumat a estimar-lo. S'havia acostumat també a l'odi del seu "fill", que no va perdonar-li mai que l'hagués abandonat. S'havia resignat a no treballar, no tenia temps. O més ben dit, ara tenia temps per les seves coses, per llegir, per anar a comprar, per estar amb el seu marit... El poc que llegia la Tina d'abans eren els pots de xampú quan anava al lavabo. De fet, llegir a casa hauria estat com emportar-se la feina a casa i això no li agradava. Les compres les feia per comandes on-line La vida amorosa de la Tina va ser efímera, dos parelles fugisseres que no van entendre que ella necessitava llibertat per moure's, que no li agradava tenir una persona enganxada a les faldilles. Ara tot havia fet un tomb que ni ella podia intuir.

S'havia acostumat a aquella vida tant... diguem-ne clàssica. Potser amb la resignació de no ser prou forta per trencar les il·lusions de totes aquelles persones. I sí, s'havia acostumat a ser allò que els altres volien que fos.

Quan vivia a la ciutat, la Tina va oblidar-se'n que es de Martina. Ara, amb aquella nova vida, se'n va oblidar que feia un temps havia viscut a la ciutat, en un pis minúscul sobre un restaurant libanès. Va oblidar com era no portar sostenidors, com era no tenir parella i buscar el plaer en estones fugisseres, com era no preocupar-se de tenir neta una casa sencera, d'ocupar-se d'un marit... com era tenir la vida que ella volia.

A aquesta nova vida que li havien construït, de cop, en un dia qualsevol, va sortir-li una esquerda. Va ser en un dinar familiar, es veu que era l'aniversari d'en Ramon i la Martina. Estaven tots, tiets, cosins, germans, en Llull, la Margarida i en Josep (que resulta que eren parents llunyans), en definitiva, pràcticament hi estava tot el poble. Acabat el dinar, van brindar amb cava i van menjar pastetes. En Ramon havia passat un braç per les espatlles de la Martina i aquesta es deixava abraçar. Li va donar una mossegada de la seva galeta i aquesta es va desfer i va caure sobre en Ramon. Van riure. Tot semblava perfecte.

La tieta Remei va alçar la copa per brindar.

- Perquè la parelleta porti més nens a aquest poble! - va xisclar- Nena, que nomes en tens un i se't passarà l'arròs. Després a veure com et mantenen amb un de sol!

I tots van riure, i tots van brindar, i en Ramon va estrènyer als seus braços la Martina, i li va fer un

somriure juganer...

I la Tina va empalidir, i es va sentir vella, molt vella per uns instants, es va sentir com quan aquell dia que la van trobar al mas, que es va provar aquell vestit tan antic. Es va sentir antiga, com el vestit, però aquesta vegada no va somriure.

Quan va arribar a casa es va mirar al mirall. S'havia deixat créixer els cabells i els aguantava amb una cua immaculada sota el clatell. Es va mirar les orelles i es va posar a plorar. Se li havien tancat els forats de les arracades. Es va tocar els pits, subjectats per roba i barnilles que li irritaven la pell. En Ramon la va trobar plorant.

– Jo no sóc la Martina, sóc una altra, sóc una altra!- gemegava.

En Ramon només l'abraçava amb fermesa per calmar-la i li deia que tot estava bé. “Estic aquí, estic amb tu, tot anirà bé...” I ella es va deixar anar, s'hi va abraçar i va plorar, va plorar molt. Va plorar com el Ramon quan va trobar-la a ella. Com si ara ella també s'hagués retrobat amb ella mateixa. En Ramon va pensar que li estava sortint tot el neguit que portava a sobre, i que ara, poc a poc, s'anava reconeixent. Va pensar que devia fer por descobrir qui ets en realitat. Pobre, tenia tota la raó.

Aquella nit van dormir junts.

Quan es va despertar va agafar la seva bicicleta i es va posar a pedalar i pedalar. I va arribar al seu antic pis. Que hi deuriem haver fet? Va passar davant el restaurant libanès. Ara era una botiga de roba de segona mà. Va pujar els graons amb impaciència. Va picar a la seva porta amb insistència i es va sentir estúpida. Com si demanés permís per entrar a casa seva: absurd.

La porta es va obrir. Primer va pensar que es trobava davant d'un mirall. No, era ella, la Tina, que la va mirar enfadada, amb una samarreta on s'hi anunciava una botiga de verdures. La Tina va tancar la porta i a través d'aquesta es va sentir un crit.

– No vull tornar! I no penso tornar! I que et quedi clar: no tornis més a casa meva!

I la Martina lluny, d'indignar-se, se'n va tornar.

I potser si, potser tenen raó. Potser es veritat allò que diuen: tornem enrere, irremeiablement, tornarem a la imbecil·litat dels llimacs.

